

**R. P. Sebastiani Izquierdo Alcarazensis Societ. Iesv Regii
Senatus S. Inquisitionis Hispaniarum Qualificatoris, Et
Olim Complviti Sacrae Theologiae Professoris. Opus
Theologicum, iuxta atque ...**

Vbi De Essentia Et Attribvtis Divinis Vbertim Dissertivt ...

Izquierdo, Sebastián

Romae, 1670

Quaestio 1. Vtrùm in eo sit voluntas. Et qualis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77011](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77011)

re, vt vel in omnibus, vel saltem in multis causis liberis aliqua relinqueretur libertas, prout explicatum est. Quia suppono, vel omnibus, vel multis saltem earum talia esse possibilia carera cuncta libertatis actus primi constitutiua, quæ in tali hypothesi, vel à Deo solo, vel à Deo simul, & à causis necessarijs necessariò ponerentur iuxta paulò antea dicta; eo videlicet, quòd illa ex conceptu suo obiectiua nec inter se, nec alijs entibus possibilibus opposita sunt. Per quæ omnia propositio nostra satis manet explicata, & probata.

Propositio 3.

839 Ex hypothesi, quòd causa prima ex necessitate naturæ concurreret cum causis secundis liberis eodem modo, ac defacto cum eis concurrir, eodem modo permanerent illæ liberæ ad suas operationes, ac defacto liberæ sunt.

Hæc propositio communiter reputatur contra Scotum & suos: licet oppositum contendat Smilingus, vt notauimus num. 826. Probatur autem facillè. Quia de facto ita concurrir causa prima cum causis secundis liberis ad suas liberas operationes, vt integra potentia proxima tum causæ secundæ ad operandum, tum causæ primæ ad concurrendum indifferens maneat ad vtrumuis, determinabilisque per arbitrium causæ secundæ, vt prodeat in operationem, vel sistat se, siue omittat illam, prout ex dictis in tota hac disputatione compertum est. Sed, si id totum, quòd causa prima de facto præstat liberè ad integrè constituendam talem potentiam proximam, vt media illa tum ipsa, tum causa secunda pro arbitrio huius cooperentur; & nihil amplius, præstaret ex necessitate naturæ, eadem omnino potentia proxima cum sua indifferentià ad vtrumuis in vnaquæque causæ secunda maneret constituta, vt est manifestum. Ergo in tali casu vnaquæque causa secunda eandem libertatem ad operandum, vel non operandum haberet, ac modo habet: siquidem, talem libertatem habere, aliud non est, quam, habere talem potentiam proximam indifferentiã ad vtrumuis, vt ex sæpe etiam repetitis in præsentì disputatione liquidum est.

840 Obijciunt tamen ex Scoto. Causa secunda non agit, nisi mota à primâ. Ergo, si primâ ageret necessariò, necessariòque proinde moueret secundam; non posset non hæc eadem necessitate moueri, & agere. Sed primùm obiectio hæc, vt vim habeat, supponere proculdubio debet, defacto actionem causæ secundæ à solâ libertate motionis causæ primæ euadere liberam mediare, nec vllam in causâ secundâ dari libertatem respectu eius, vti actio instrumenti à solâ libertate motionis artificis euadit libera mediare, nec vllam in instrumento respectu eius dari libertas. At hæc suppositio plusquam abiurda est. Ergo obiectio nullam vim habet. Cætera constant. Maior ostenditur. Nam, si, posita motione causæ primæ, adhuc causa secunda suam propriam retinet libertatem, per illamque subinde se se determinat ad agendum, compertum est, ad talis actionis libertatem nihil penitus interesse, quòd talis motio à causâ primâ ponatur aut necessariò, aut liberè. Vel igitur motio causæ primæ tollit de facto libertatem causæ secundæ:

da: vel non tolleretur ex hypothesi, quòd illa eadem non liberè, sed necessariò à causâ primâ poneretur.

Deinde ergo ad obiectionem est respondendum, causam primam ita mouere causam secundam liberam ad agendum, vt talis motionis efficacia non possit non à libertate, à liberave determinatione causæ secundæ dependere, quacumque demum ratione motio ipsa explicetur, iuxta ea, quæ latè diximus supra q. 9. à 1. 347. Vgde, sicut motio causæ primæ de facto cum libertate causæ secundæ benè coheret, ita bene quoque cohereret, etiam si causa prima præstaret illam ex necessitate naturæ; quia, cum eadem motio esset in tali casu, vti supponimus, eodem pacto quoad efficaciam suam esset tunc eidem determinabilis à libertate causæ secundæ: ob idque libertati ipsi nihil profus noceret.

DISPUTATIO 31.

De naturâ, & proprietatibus Voluntatis Dei in communi.

Voluntas bifariam vsurpatur, vt obseruauit S. Thom. 1. 2. quæst. 8. art. 2. in corp. Primò pro facultate, siue potentia volitionis. Secundò pro actu ipso volendi, quem volitionem vocant Scholastici. De naturâ ergo, & proprietatibus communioribus voluntatis Diuinæ vtroque isto modo sumptæ agendum est in præsentì disputatione, statuta imprimis exactiã eius.

QVAESTIO I.

Vtrum in Deo sit voluntas. Et qualis.

Voluntas iuxta Aristot. lib. 1. artis Rhetor. cap. 10. appetitus est boni cum ratione, id est tendens in bonum propositum per actum rationis. Quo iure voluntas appetitus rationalis dicitur, ab appetituque sensitivo discriminatur, qui non per rationem, sed per sensum in suum obiectum ducitur. Quæ quidem voluntatis definitio tam facultati volitionis quàm actuali volitioni potest aptari. Definit autem Arist. hic voluntatem penes præcipuum eius actum, relateque ad præcipuum obiectum. Alioquin eius notio solum est tendere in bonum per modum prosequutionis, illud volendo. Sed etiam in malum per modum fugæ, illud nollendo, seu odio habendo. De huiusmodi, ergo voluntate querimus, an in Deo contineatur, Et qualiter.

Propositio 1.

Voluntas propriissimè accepta reperitur in Deo.

Hæc propositio de fide est: à qua nullus Phil.

Philosophus, vel Hæreticus deuiauit expressè. Tameñ tacite illi ei contrauenirent, qui Deo metaphoricè tantum concedebant scientiam, & amorem, vt testatur S. Thom. quæst. 2. de Verit. art. 1. in corp. Probatur manifestè ex scripturis ad Eph. 1. *Prædestinauit nos, &c. secundùm propostum voluntatis suæ*, & infra, *Qui operatur omnia secundùm consilium voluntatis suæ*. Genes. 27. *Voluntas Dei fuit, vt cito mihi occurreret*. Sap. 11. *Subest enim tibi, cum volueris, posse*. Psal. 103. *Omnia, quæcumque voluit, fecit, &c.* Hæc quippe, & alia similia, innumeraque propemodùm loca, quibus passim voluntas Dei in Scripturâ prædicatur, nullatenus posse per metaphoram, aut in sensu minùs proprio explicari, sed de voluntate propriissimè iumptâ debere accipi, constanti Conciliorum, Patrum, & totius Ecclesiæ consensu exploratissimum est.

3 Deinde eadem veritas constat ex Patribus eam vno ore contestantibus, ac passim repetentibus, vel supponentibus. Constat ex vniuersâ Theologiâ. Quæ tota penitus corrueret, hæc solâ veritate sublata. Sine voluntate enim diuinâ consistere non possunt dogmata fidei spectantia ad mysterium Trinitatis; ad mysterium Incarnationis; ad prouidentiam diuinam, prædeterminationem; reprobationem; aliaque omnia, quæ sub his continentur. Constat item ex Philosophis eam vt certam supponentibus, vt videre est in Arist. lib. de Mundo prope finem, & lib. 7. Ethic. cap. vlt. & lib. 10. cap. 8. & in Platone in Alcibiade primo fine, & in Timæo ante medium. Constat denique ex omnium gentium consensu. Nulla quippe fuit vsquam tam barbara natio, quæ non conciperet suum Deum voluntate præditum; dum eum vel iratum placare, vel auersum allicere, vel sibi amicum, aut fauorabile facere suis gestiebat sacrificijs, orationibus, votis, &c.

4 Ratio etiam naturalis demonstrat propositionem. Primò. Quia Deus commune omnium conceptione aliquid est, quo nihil melius, aut sublimius excogitari potest, vt obseruauit Aug. lib. 1. de Doct. Christ. cap. 7. & 8. & lib. 5. de Trinit. cap. 4. Nosque ex communi Patrum consensu, & ex ratione demonstrauius tom. 1. disp. 16. quæst. 2. & 3. Talis autem non esset Deus, si careret operatione volendi, & amandi, vt est notissimum; vtpote quæ perfectio est simpliciter simplex, id est, melior ipsa, quam non ipsa: qualis non potest non reperiri in Deo iuxta doctrinam Anselmi in Monolog. cap. 14. circa medium receptam ab omnibus Theologis, & à nobis etiam demonstratam loco citato in dictâ quæst. 2. Confirmatur. Quia Deus eodem summæ perfectionis titulo non potest non esse summè beatus. Summa autem beatitudo sine actu voluntatis, in quo potissimum consistit, voluptas, & fructio, consistere non potest. Deinde; quia ad eandem perfectionem spectat liberum arbitrium perfectissimum: quale Deum habere, monstrabimus quæst. 3. Constat autem perfectum liberum arbitrium neutiquam posse sine voluntate consistere. Præterea; quia ob eandem rationem non potest non esse viuens perfectissimo modo. Ad vitam autem omni modo perfectam, non solum intellectio, sed etiam volitio requiritur. Denique; quia Deus eadem de causa infinite amabilis est, infinitamque bonitatem habet non solum physicam, sed moralem. Neutrum autem haberet, si voluntate careret infinita: qualis sola potest esse diuina.

5 Secundo. Mirabile hoc totius Vniuersi ar-

tificium, eiusque ordinatissima gubernatio manifestè demonstrant, Auctorem, Gubernatoremque Deum per summam artem per cordatissimamque electionem, atque ex præstituto fine operari. Hæc autem sine voluntate non posse peragi, competentissimum est. Et quidem, cum perfectissimus operandi modus sit per intellectum, & voluntatem, vt satis ex se apparet; quis dubitet, debere illum continere primæ, & præstantissimæ causæ? Accedit primò, quòd stultum est vel cogitare, carere voluntate illum, *Qui operatur in nobis velle, & perficere*, ad Philip. 2. Vt arguit in simili Propheta Psalmo 93. dum ait, *Intelligite insipientes in populo & stulti aliquando sapite. Qui plantauit aurem non audiet? aut qui fixit oculum non considerat?* Eiusmodi quippe perfectiones, vtpote simpliciter simplices in primo earum Auctore deesse non possunt iuxta dicta. Accedit secundo; quia, si diuina omnipotentia, quam etiam ratio naturalis ostendit, non cohiberetur per voluntatem, nihil esset, quo contineretur, quominus cuncta creabilia, ac sibi possibilia simul produceret, cõtra id, quòd vel ipsa experientia demonstrat. Accedit tandem; quòd, nisi Deus ex electione perfectissimâ operaretur, atque adeò per voluntatem, non posset ex creaturis possibilibus alias præ alijs pro arbitrio suo creare, vt euentissimè creat.

6 Tertio S. Thom. 1. p. quæst. 19. art. 1. inde probat, dari voluntatem in Deo; quia Deus est intellectiuus; quasi conceptus intellectiui essentialiter ferat secum conceptum volitiui. Quod etiam sentire videtur Athanasius tract. de Definitionibus col. 4. dum ait. *Quidquid intelligit, constat, quòd etiam voluntate ducatur*. Ceterum conexio hæc intellectiui cum volitiuo non adeò explorata aliquibus visa est, vt illatio S. Thom. ei innitens demonstratiua censi debeat. Putant enim, non esse demonstratiuam Vazq. ad eum art. num. 13. Fasol. ibidem num. 1. Valent. pun. 1. vers. *Hæc autem*, & alij. Tameñ nemo negare possit, probabilissimam illam esse. Cuius, roboris examinandi gratia multi hinc digrediuntur, late, & prolixè discutientes, an sit possibilis natura intellectiua, quæ non sit volitiua; vel secus. Non esse possibilem, censent Albiz disp. 1. de Volunt. sect. 1. Herice disp. 11. cap. 3. Ruiz disp. 1. de Volunt. sect. 1. num. 29. Petrus Hurt. disp. 5. de Anim. sect. 9. Quied. contr. 5. de Anim. punct. 7. Ripal. in manuscrip. de Volunt. Fasol. & Valent. supra. & apud eos alij. Esse verò possibilem, defendunt Arriaga disp. 2. de Anima sect. 4. & alij quidam Recentiores. Ego, hac quæstione suam in locum remissa, ad propiora pergo. Interim, notans cum Ruiz supra num. 28. & alijs, argumentum S. Thom. prout contractum ad materiam præsentem talis quæstionis resolutione non indigere, Quoniam, quòd sit possibilis substantia intellectiua, & non volitiua, non poterit non esse illa valde imperfecta, ac veluti manca, & monstruosa. Quo non aufertur efficacia illationis à perfectissimo intellectiui, qualis est Deus, ad volitiuum. Vide alias argumentandi formas tom. 1. disp. 1. quæst. 7. quibus non sola existentia Dei, sed alia eius perfectiones, & præcipuè voluntas eius sunt demonstrabiles. Vtrum autem, habere Deum voluntatem, non solum demonstrabile per discursum, sed etiam per se, & ex terminis notum sit, vt aliqui in præsentem contendunt, superuacaneum esset nobis disquirere: quando ex doctrinâ generali à nobis traditâ in-

dicta disp. 1. q. 3. satis superque constat, quid sit dicendum.

- 7 Ex his omnibus palam est, in Deo dari voluntatem saltem per modum actus secundi, quam volitionem appellamus. Vtrum autem detur in super voluntas per modum actus primi, q. 2. determinabitur.

Propositio 2.

- 8 **Voluntas diuina realiter à substantiâ Dei non distinguitur.**

Sermo est, de distinctione propriè, & simpliciter reali. Quo sensu propositio certa est secundum fidem, vt omnes Catholici fatentur. Nihil enim esse reipsâ in Deo, quod absolutè, & realiter non sit ipse Deus, ad eius simplicitatem spectat definitam in Concilio Lateran. prout habetur cap. *Firmiter* de sum. Trin. & fide Cath. Constatque ex definitione Concilij Remensis contra Gilbertum Porretanum. Ex constantique, & vniuersali Patrum consensu. Quorum vna vox est, Deum realiter esse suam sapientiam, Deitatem, voluntatem, vitam, &c. De quo plurâ scripsimus tom. 1. disput. 2. & 11. Vbi etiam contra Scotistas statuimus, neque formaliter ex naturâ rei distingui diuina attributa aut inter se, aut à substantiâ Dei. Tamen per rationem nostram aliquo modo distinguantur. De quo etiam ibi. Videatur insuper Ruiz tom. de Scient. disp. 8. per rotam, & tom. de Voluntate disput. 1. sect. 3. Quomodo autem cum hac veritate componatur libertas Dei, inferius q. 4. examinandum est.

- 9 Modò ex datâ propositione sequitur primò, voluntatem in Deo nec esse qualitatem, nec modum, nec aliud genus accidentis realiter superueniens diuinæ substantiæ. Secundò, in Deo non esse pluralitatem volitionum realiter inter se distinctarum iuxta obiectorum pluralitatem, vt euenit in nobis. Vtrum autem distinctio aliqua virtualis, seu eminentialis, vel saltem rationis inter diuinas volitiones debeat admitti, ex dicendis infra constabit, præsertim disp. 34. quæst. 1. Tertiò sequitur, volitionem diuinam non esse actum elicatum, siue productum realiter formaliter à substantiâ Dei, seu à potentiâ volitiuâ eius, (Vtrum autem æquiualeat saltem seu virtualiter sit elicatus, atque adeò pariter à principio volitiuo distinctus dicemus quæst. 2.) Dicitur tamen nihilominus appetitus elicatus ad distinctionem appetitus innati per omnia entia transcendens; quia est vitalis operatio sequens cognitionem, tendensque in obiectum per eam propositum, vt tendit appetitus noster creatus, qui elicatus reuera, & productus est. Cùm tamen appetitus innatus nec sit operatio, nec vitalis, sed quædam propensio in proprium bonum insita rebus etiam non viuentibus, realiterque ab eis indistincta: quæ certè metaphoricè solum vocatur appetitus per analogiam ad appetitum elicatum, qui verè, & propriè talis est.

- 10 Vtrum autem in Deo, præter appetitum elicatum, qualis est sua voluntas, detur etiam appetitus innatus ad sua bona intrinseca hic etiam disputant nonnulli. Circa quod maior est controuersia, quàm res meretur; cùm non de re, sed de nomine quæstio sit. Petrus Bergomo auctor Tabulæ S. Thom. in concordijs dub. 24.

absolutè negat Deo appetitum innatum, putans ad appetitum innatum necessarium esse, quod habens illum, dirigatur, seu detinetur ab alio in suum finem. Quod Deo repugnat. Huic auctori extremè se opponunt. Soar. disp. 30. Metaph. sect. 16. Fasol. 1. p. quæst. 9. art. 1. num. 8. & 9. Herice disp. 12. cap. 4. Ruiz disput. 1. de Volunt. sect. 2. & alij absolutè concedentes Deo appetitum innatum tam circa bona intrinseca, quàm circa extrinseca. Censent enim, ad rationem appetitus innati solum requiri, quod sit inclinatio ad quoduis bonum aliquo modo proprium. Mediâ tamen quadam viâ incedens Arrub. disp. 30. cap. 2. cui adheret Machin. disp. 39. sect. 2. Personis diuinis producentibus appetitum innatum ad productas attribuit; necnon omnipotentis tamen quem tamen negat requisitum Dei formalitibus, tum ipsi Personis ad alia bona. Mouetur. Quia existimat, de conceptu appetitus innati esse conatum principij productiui in bonum, quod dicitur appetiti tali appetiti. Denique P. Hemelman tom. 1. tit. 2. disp. 2. cap. 1. & 3. & disp. 3. per totam, cui consentire videtur Gran. tract. 1. de Voluntate Dei disp. 1. num. 5. alia viâ mediâ etiam incedens, asserit, in omnibus, & singulis Dei perfectionibus dari appetitum innatum ad omnia bona Dei intrinseca; ad extrinseca verò minimè. Fundamentum est. Quia appetitus innatus ex suo conceptu propensio est ad bonum vtile, vel necessarium appetenti. Aut certè ad bonum, cum quo appetens meliùs, feliciùsque se habeat, quàm sine illo. Qualia comparatione Dei sola bona intrinseca sunt; extrinseca verò non item. Cui etiam sententiæ suffragatur Ribadeneira disput. 2. de Volunt. Ecce tota opinionum diuersitas in eo stat, quod vnusquisque sibi compingit, prout ardet, definitionem appetitus innati. Quo ad definitionem reuocatur dissentio. Ob idque, sicut alia huius generis, de nomine est, contententibus alijs, hunc, alijs, illum conceptum obiectiuum nomine appetitus innati intelligendum esse.

Quo circa ego in hoc negotio, quod totum metaphoricum est, non multum arbitror altercandum. Supposito ergo, quod per analogiam ad appetitum elicatum tribuitur rebus appetitus innatus, censeo ad omnia, & singula habere. Deum appetitum innatum, quæ sunt bona eius amabilia per appetitum elicatum. Tamen quædam præfiori metaphorâ, siue propriiori loquendi modo dicatur appetere appetitu innato, quàm alia, quod sibi strictiori modo expetibilia sunt. Quæ resolutione non parum videntur conciliari posse sententiæ relatæ. Imprimis itaque Personæ producentes appetitu innato in suo genere præfissimo feruntur in Personas productas; tanquam in bonum scilicet sibi necessarium, à se distinctum, sibi accrescens, & à se oriundum; quæ sunt conditiones boni, quod præfius dicitur appeti, siue desiderari. Deinde quælibet formalitas Dei suum proprium esse, consortiumque aliarum vt bonum sibi necessarium appetit, saltem per modum gaudij, & consequenter non ita propriè. Quo sensu August. lib. 11. de Ciuitate Dei cap. 27. & 28. dicit, cuncta etiam irrationalia, & insensibilia velle, & amare suum esse. Præterea minimè adhuc propriè appetit Deus appetitu innato creaturas, vt pote quibus non eget ad sui perfectionem, non solum quoad earum existentiam, vt constat; verum nec quoad possibilitatem, à qua prorsus est absolutus, vt ostendimus tom.

tom. 1. disp. 4. quæst. 2. Dicendus tamen nihilominus est in eas propendere quadantenus appetitu innato. Tum quia eas ut quoddam bonum sibi extrinsecum amat appetitu elicitum. Tum quia ad se illis quodammodo comunicandum per ipsarum creationem naturam inclinatione propendit titulo boni, cuius affectio natura est, esse diffusivum, & communicativum sui iuxta doctrinam D. Dionysii cap. 4. de Divinis nominibus receptam ab omnibus Theologis. Ex quibus patet, quid habeant veri omnes sententia commemorata. In quibus amplius discutendis immorari non expedit: quia res maiorem discussionem non patitur.

QVAESTIO II.

Vtrum in Deo sit voluntas per modum actus primi.

12 **E**andem questionem versavi, resoluque in Tract. de Scientia disp. 23. quæst. 2. circa divinam scientiam. De qua, & voluntate, quod ad eam attinet, eadem ferme Theologia est; idem philosophandi modus; eadem opinionum varietas; & eadem resolutio. Quare, ne actum agam, quæ ibi scripsi, hic iterum inculcanda non censeo. Ne tamen desideretur aliquid, doctrinam ibi latius traditam pro divino intellectu, summam modo divinæ voluntati applicato, ijs interim præterea adnotatis, quæ pro divinæ voluntate videbuntur specialia. Aliorum opiniones cum suis Sæcatoribus non refero. Quia sunt eadem, quas ibi retuli, eosdemque Patronos habent: cum omnes de scientia, & voluntate Dei, ut dicebam, eodem modo philosophentur, quod attinet ad actus primos volendi, & intelligendi, exiguo interveniente discrimine postmodum suo loco adnotando. Pergo ergo ad propositiones, quibus ibi meam sententiam exhibui, & modò etiam exhibebo; illa imprimis notatione præmissa, quòd hic nullatenus est sermo de voluntate Dei relatè ad actum notionalem, quo Spiritus Sanctus producitur; de quo in Tractatu de Trinitate; sed tantum relatè actus volendi toti ipsi Trinitati communes.

Propositio 1.

13 **V**oluntas per modum actus primi, siue potentia volitiva reuerà reperitur in Deo, sine potentia tamen realiter formaliter productiva, aut receptiva volitionis.

Probatur propositio quoad primam partem. Primum quidem ex Scriptura sacra. Dicitur enim 1. Petr. 3. *Melius est, bene facientes (si voluntas Dei velit) pati.* Et ad Eph. 1. *Prædestinavit nos, &c. secundum propositum voluntatis sue.* Quibus, & similibus locis clarè videtur poni voluntas Dei ut conceptus diversus ab actu volendi; qui alius esse non potest, nisi potentia volitiva.

14 Deinde probatur ex Patribus, & Scholasticis uno ore attribuentibus Deo intellectum ut quid aliquo modo diversum ab actu intelligendi, prout

vidimus dicta quæst. 2. de Scient. proposit. 1. Quod ipsam pariter citra dubium sentiebant de voluntate. Cuius, quod ad rem attinet, eadem ratio est. Specialiter Iustinus Martyr quæst. 3. ad Gentiles inter principium, & medium hanc partem propositionis nostræ expressit, dicens, loquendo de voluntate Dei, *Quomodo differt potentia ab actione, sic differt voluntas à volendo. Fieri autem non potest, ut velle à voluntate differat, à volente non differat. Quod si nulla ratione fieri potest, ut idem sit velle, & voluntas, & volens, &c.* Imò id ipsum videtur sæpe exprimere, aut certè expressè supponere Sexta Synodus generalis in tom. 3. Conciliorum, dum definit, esse in Christo domino duas naturales voluntates, & duas naturales operationes, ut videre est act. 13. 17. & 18. & in Epist. Agaronis act. 4. sæpeque alias. Vtramque enim operationem ab utraque voluntate Christi divinæ, & humanæ distinguit Concilium aliquo modo. Nec dici potest, loqui Scripturam, & Patres aut de potentia logica ad volendum, quæ est possibilitas, seu non repugnantia volitionis, aut de potentia virtuali, quæ, simpliciter, & absolute loquendo, non est potentia, sed æquivalentia potentie. Hæc namque expositio extorta est, ut constat ex ponderatione facta questione citata. Loquuntur ergo de potentia reuerà, & physice volitiva, quam nos adstruimus.

Quamque præterea ratione comprobamus.

15 **P**rimò; quia ab actu secundo ad potentiam necessaria est consequentia, ut constat. Sed Deus verè, realiter, & physice, proprièque vult in actu secundo. Ergo verè, realiter, physice, & propriè est potens velle, seu habet potentiam volendi; eamque diversam ex suo conceptu à possibilitate volitionis; quemadmodum actus existendi ex suo conceptu ab actu volendi diversus est. Certum est enim, diversis actibus diversas semper potentias correspondere, ut latius ostendimus loco citato.

16 **S**ecundò; quia in conceptu potentie volitive realis præcisè sumpto perfectio est ab omni profus imperfectione aliena. Ergo talis conceptus reuerà concedendus est Deo cum omni proprietate loquendo. Perfectio quippe ab omni imperfectione immunis non potest non convenire Deo, ut ostensum est tom. 1. disp. 16. quæst. 2. proposit. 5. Nullam autem secum ferre imperfectionem potentiam volitivam realem, inde probatur; quia nec de conceptu potentie realis, nec de conceptu volitive est distinctio realis formalis ab actu, aut à subiecto, cuius potentia est, aut verus, formalisque respectus ad utrumque, aut influxus realis formalis in actum, (quæ solæ sunt imperfectiones excogitabiles). Alioquin etiam de conceptu actus volendi esset distinctio, aut causatio, aut respectus realis formalis comparatione potentie, siue subiecti, cuius est actus. Negandumque propterea esset Deo verus, & realis actus volendi: sicut & potentia. Quod est absurdum. Cum quo stat, tam actum, quam potentiam volendi concipi à nobis cum dictis distinctionibus, & respectibus, etiam in Deo, ob imperfectum, quem habemus, cognoscendi modum, prout latius in eadem questione de scientia explicuimus. Vnde argumenta, quæ contra hanc doctrinam fiunt, & eorum solutiones (si qua per illam satis non sint soluta) petenda sunt. Vbi etiam efficaciter sunt confutata duæ Recentiorum sententia. Altera dicentium, in Deo dari conceptum realem voluntatis, non verò potentie